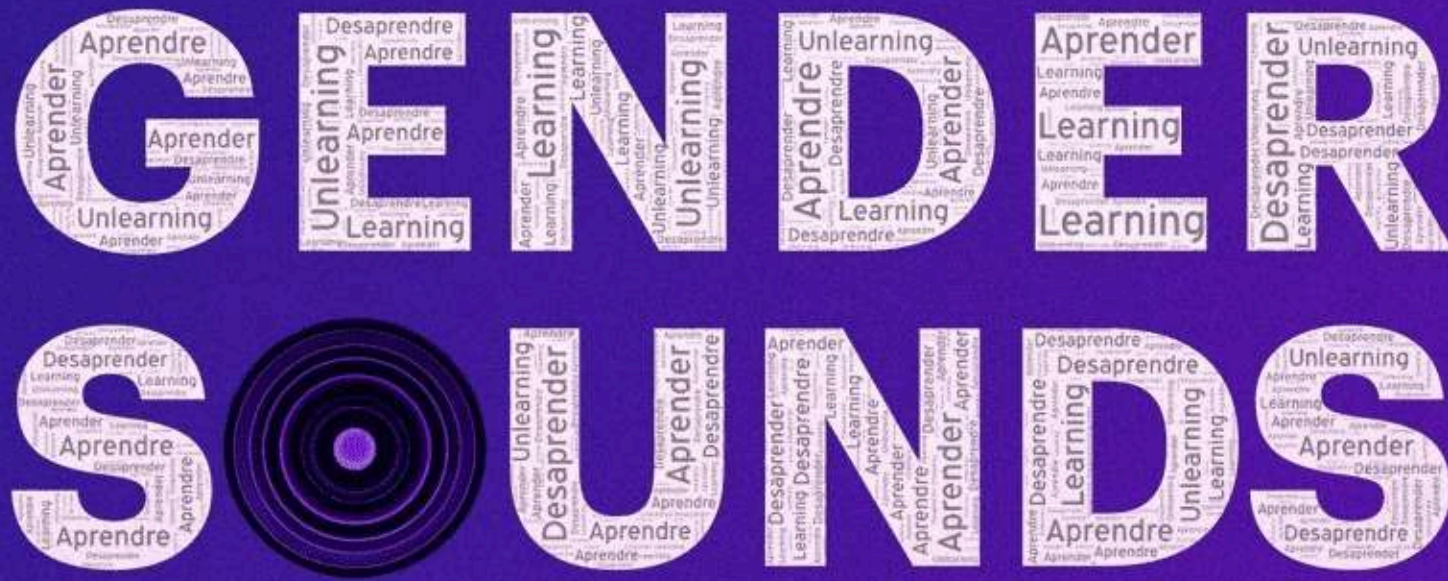

DIJOURS 26

10h Sessió 1

Acte d'obertura de les jornades

Núria Sempere (Directora General ESMUC)

Marc Heilbron (Cap de Departament d'Estudis Culturals i Musicals, ESMUC)

Ilaria Sartori (Coordinadora Jornades Gender Sounds, ESMUC)

Úrsula San Cristóbal (Comitè Organitzador Gender Sounds, ESMUC)

Ponències

Ken Pollet

Aprendre i desaprendre (en) el cos: art drag i subversió del gènere

Cristina Cubells

Habitus i desidentificació: repensar l'emancipació des de la creació artística

Debat moderat per Úrsula San Cristóbal

12h Sessió 2

Herstories, histories, theirstories per rellegir
Modera: Rubén López-Cano

Núria Bonet, Maria Bañeras, Alícia Daufí

Conxita Badia: Gran liederista del s. XX
Marc Heilbron

Un tenor silenciàt, aquí el cavaller és ella: Una mirada de gènere a Der Rosenkavalier de Richard Strauss. Recreant el segle XVIII al segle XX.

Rolf Baecker

Caterina da Bologna - rellegir la història de la dona, el cos i la música en una mística italiana del quattrocento

Angels Bronsoms

Genealogia Dones en la Música: una Herstory de l'acadèmia

Dinar

15h Sessió 3

Audiovisuals

Part 1 - Aprendre/desaprendre

Comissari: Ángel García Roldán, A/R/TOGRÁFICA Muestra internacional de Videonarración. Universidad de Granada

- 01. INTUS. Ana Cabrero Valcárcel. 2024. (ES) 7'04"
- 02. Tense. Vania Paola Pimentel Hurtado. 2020. (PE) 1'55"
- 03. Crisalida. Alba Robles Sánchez. 2018 (ES). 2'18"
- 04. Voy y vuelvo. Cecilia Chamorro. 2020. (CL) 4'52"
- 05. PAMIĘTACHKANI (Estoy Recordando). Muki Sabogal. 2017. (PE) 5'30"

Part 2 - Cossos, pells i horitzons possibles

Comissaria: Úrsula San Cristóbal

- 01. The Dying Lillium, Francesca Lolli. 2016, (IT), 3'27"
- 02. The Night Manifesto, Arthur Lacomblez. 2021, (FR) 7'51"
- 03. Re-fluo, Francesca Fini. 2022, (IT), 6'

Duració total de la projecció: 40 min

Debat amb Ángel García Roldán moderat per Úrsula San Cristóbal

17h Sessió 4

Cossos, performativitats, tecnologies
Modera: Rubén López-Cano

Sofia Malacalza San Martin

Collage sonor: exploració de les relacions de les artistes de música electrònica i so amateur femenines i LGBTQIA+ amb les tecnologies d'àudio

Jaume Ferrete Vázquez

Cos ocult a plena vista, darrere la veu sintètica del Voder

RUD4 & Alida Insense
ALBOROTADAS

-

18:45 Sessió 5

Concert Multifocal

Ale><andra, Valeria Espinosa Galán, ESE

discursos sonors dissidents, 16'

Agnieszka Bułacik y Hanna Grzeńkiewicz, 15'

Forest Spells + Especulacions sonores sobre el feminisme sense fronteres

Óliver Éric Vinent Cardona

The Path of Chaos, 7'

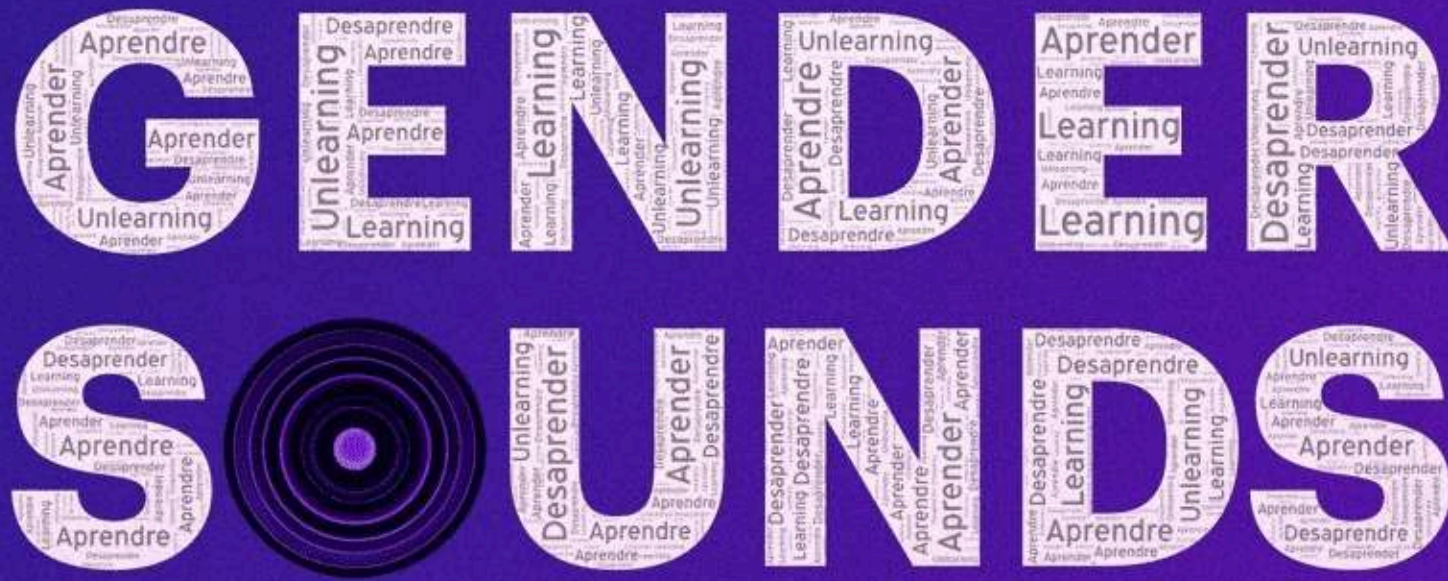
Ilaria Sartori, Mila Von Chobiak

Escoltar / Desescoltar, 10'

-

20h Sessió 6 (Sala Cor)

Assaig Obert del Cor Trans* Barcelona

DIVENDRES 27

10h Sessió 7

(De/re)construccions
Modera: Marc Heilbron

Thiago Leme Marconato

La persona gran en la construcció de la nostàlgia al mercat fonogràfic brasiler: el cas de Tia Amélia

Olga Kakosimou

Reconstruir la tradició des de l'experimentació sonora: la trajectòria contemporània de Carminho

Ester Vela

Redescobrint Narcisa. Una nova mirada a l'obra pianística de la compositora Narcisa Freixas (1859-1926) en el seu centenari

Laura Granero (mdw) & Sebastian Bausch (HKB)

«Una guspira de l'ésser» –
Reconstrucció de la Sonata per a piano i violoncel de Mary Wurm

-

12:30 Sessió 8

Pedagogies, epistemologies, in/trans/disciplines
Modera: Ilaria Sartori

Christian Andrea Bevilacqua

Sbandas com a espai de (des)aprenentatge: una investigació narrativa sobre les històries de vida de dones músiques al sud d'Itàlia

Alícia Rodríguez Campi

Dansa queer

Arnau Horta Sellarès

Acustemologia de la desorientació: escolta difractiva i acústica queer

Dinar

15h Sessió 9

Pop
Modera: Silvia Martínez

Paula Acevedo Compañ y Ana María Rusanu

The eras paper. Una aproximació a l'ús musical del concepte «era» des d'una perspectiva de gènere

Luigia Parlati

Performances poètiques i paraules indisciplinades: slam, gènere i sabers interrogant maneres d'aprendre

Vignesh Melwani

Cantar la ploma: l'estil i la tècnica vocal com a camps de la performativitat de gènere

Gloria Francesca Pittalis

Unlearning the Lineup: transformacions post #MeToo als festivals musicals espanyols

-

17h Concert de cloenda

Rocco Papia

CANTS DE MASCULINITATS |
(Micro)suite en/de transformació

MECONIO
PÈLICOST

-

18h Acte de cloenda

Comitè organitzatiu,
Comitè Científic, Professorat
Departament Estudis Culturals i Musicals

Gender Sounds

és una iniciativa promoguda i coordinada pel Departament d'Estudis Culturals i Musicals de l'Escola Superior de Música de Catalunya.

Comitè científic

Jordi Alomar (Museu de la Música)

Rolf Bäcker (ESMUC)

Fernando Bayona (UGR)

María Jesús Castro (ESMUC)

Anna Costal i Fornells (ESMUC)

Eulàlia Febrer (UNIR)

Angel García Roldán (UGR)

Pep Gorgori (UNIR)

Ilaria Grippaudo (UNIPA)

Marc Heilbron (ESMUC)

Marina Hervás (UGR)

Silvia Martínez (UAB)

Sara Revilla Gútiérrez (ESMUC)

Núria Sempere (ESMUC)

Úrsula San Cristóbal (ESMUC)

Ilaria Sartori (ESMUC)

Streaming en directe

- [Dijous 26/03 · 10:00 h](#)

- [Dijous 26/03 · 15:00 h](#)

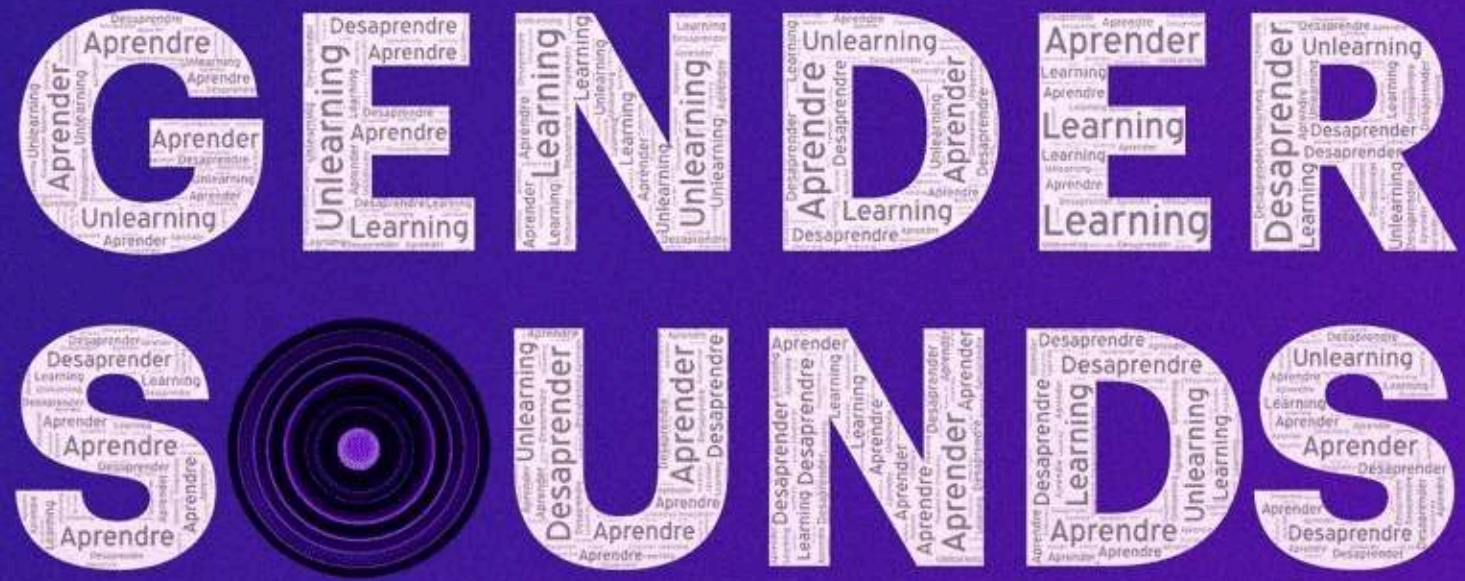
- [Divendres 27/03 · 10:00 h](#)

- [Divendres 27/03 · 15:00 h](#)

Xarxes

@musicologiaesmuc

@esmuccat

EDICIÓ 2026

APRENDRE / DESAPRENDRE

26-27 / 3 / 2026

ESMUC · Sala d'Orquestra

RESUMS / BIO

DIJOURS 26

Presentacions

Ken Pollet

Aprender i desaprender (en) el cos: art drag i subversió del gènere

En aquesta conferència performàtica exploro les relacions que hi ha entre els llenguatges de la música i del gènere en l'art drag. Introduiré el concepte d'art drag king i en particular com el desenvolupo, i elaboraré quin és el rol de la música a la meva pràctica. En particular m'interessa com els llenguatges del cos es poden parlar, entendre's i transformar-se: en la mesura que el gènere és també un llenguatge del cos, la pràctica drag és per a mi una manera de transformar i subvertir aquest llenguatge de manera radical: es tracta d'aprendre i desaprendre des del cos, el moviment i la percepció.

Ken Pollet (Elena Ramírez, Màlaga 1992) és un artista drag king i filòsofe. Des del 2019 ha impulsat l'art drag king a Barcelona produint espectacles, tallers i xerrades. Ha participat a diversos projectes escènics, audiovisuals i acadèmics. Desenvolupa la seva pràctica drag king investigant la construcció de la masculinitat a través del cos, generant preguntes vives i transformatives en el públic. Actualment entre Barcelona i Berlín.

Cristina Cubells

Habitus i desidentificació: repensar l'emancipació des de la creació artística

En aquesta presentació proposo reflexionar sobre la noció d'emancipació en el marc de la creació artística a partir del diàleg entre dues tradicions aparentment contraposades: la perspectiva performativa de Jacques Rancière i la concepció sociològica clàssica de Pierre Bourdieu, revisada a la llum d'autores com Laura Quintana. A través d'alguns exemples de pràctiques artístiques, especialment vinculades a la infància, es planteja si la performativitat, vinculada a l'adquisició d'un pensament crític en el procés de creació, pot contribuir a reparar formes d'injustícia epistèmica tal com les descriu Miranda Fricker.

Cristina Cubells és directora d'escena, dramaturga i investigadora en l'àmbit de la creació artística i la pedagogia crítica. Doctora en Humanitats (UC3M) i professora en el Departament d'Educació i Mediació Artística de l'ESMUC, desenvolupa projectes interdisciplinaris que articulen música de nova creació, teatre i educació, sovint en diàleg amb la infància i la participació comunitària.

Herstories, histories, theirstories per rellegir

Núria Bonet, Maria Bañeras, Alicia Dauñí

Conxita Badia: Gran liederista del s. XX

Aquest 2025-26 se celebren els 50 anys de la mort de Conxita Badia.

Cantar i tocar el piano és i serà la vida de Conxita Badia. El seu mestre Enric Granados li deia: "Vine tu i les cançons", perquè volia provar si la seva composició anava bé pel cant. Però la mort del mestre feu que Conxita fos qui difongués el seu llegat arreu de l'estat.

El mestre Pau Casals la tenia per la seva musa i no hi havia obra on no cantés amb la seva orquestra. Els estius a St. Salvador eren tardes de música, d'aprenentatge i d'aprofundiment en la interpretació dels grans clàssics al costat del mestre.

Marxà a l'exili com a representant de la cultura catalana arreu d'Europa i, en veure venir la 2a GM, anà cap al Brasil i després a l'Argentina al costat de Manuel de Falla. Els músics i compositors d'allí es van rendir a les seves habilitats excepcionals. Tornà Catalunya a finals del 1946 i començà llavors la seva carrera com a professora de cant: casa seva era una extensió de les classes de cant del conservatori i fou un pelegrinatge de cantants d'arreu del món.

Què vol dir ser un bon cantant? A partir dels comentaris que van escriure els músics, els compositors i els crítics musicals que van tenir l'oportunitat d'escoltar el cant de Conxita Badia, s'explicarà la vida d'aquesta cantatriu, que va estar sempre envoltada de compositors que es rendien al seu cant i que componien pensant en les seves grans habilitats tècniques i expressives.

Els crítics musicals, en els seus articles, expressen com era el seu cant i la gran capacitat comunicadora que tenia, tant del text com de l'emoció del text. A més, ser cantant també requereix un molt bon domini de l'aparell fonador, la respiració, la dicció i una afinació precisa. Això necessita un gran entrenament vocal constant que és essencial per mantenir la qualitat i salut de la veu.

Però un cantant transcendeix l'aspecte purament tècnic. Si el cant és un mitjà d'expressió artística, és l'artista qui fa possible transmetre les emocions, idees i relats tant del poeta com del compositor.

Què tenia Conxita Badia que feia que els músics del seu entorn pensessin en la seva veu per a interpretar les seves peces?

Concert: Maria Bañeras, soprano, i Alícia Dauñí, piano
Lloraba la niña, Canciones amatorias, Enric Granados (1867-1916)
Neu, Frederic Mompou (1893-1987)
Si jo fos pescador, Xavier Gols (1902-1938)
Se fue el día de mi corazón, Tres romancillos, Paquita Madriguera (1900-1965)
El paño moruno, Siete Canciones populares españolas, Manuel de Falla (1876-1946)
Si tu madre quiere un rey, Cinco canciones tradicionales españolas, Joaquim Nin-Culmell (1908-2004)
Balada de la nova Solveig, Pau Casals (1876-1975) text: Ventura Gasol
Cançó de bressol, Conxita Badia (1897-1975)

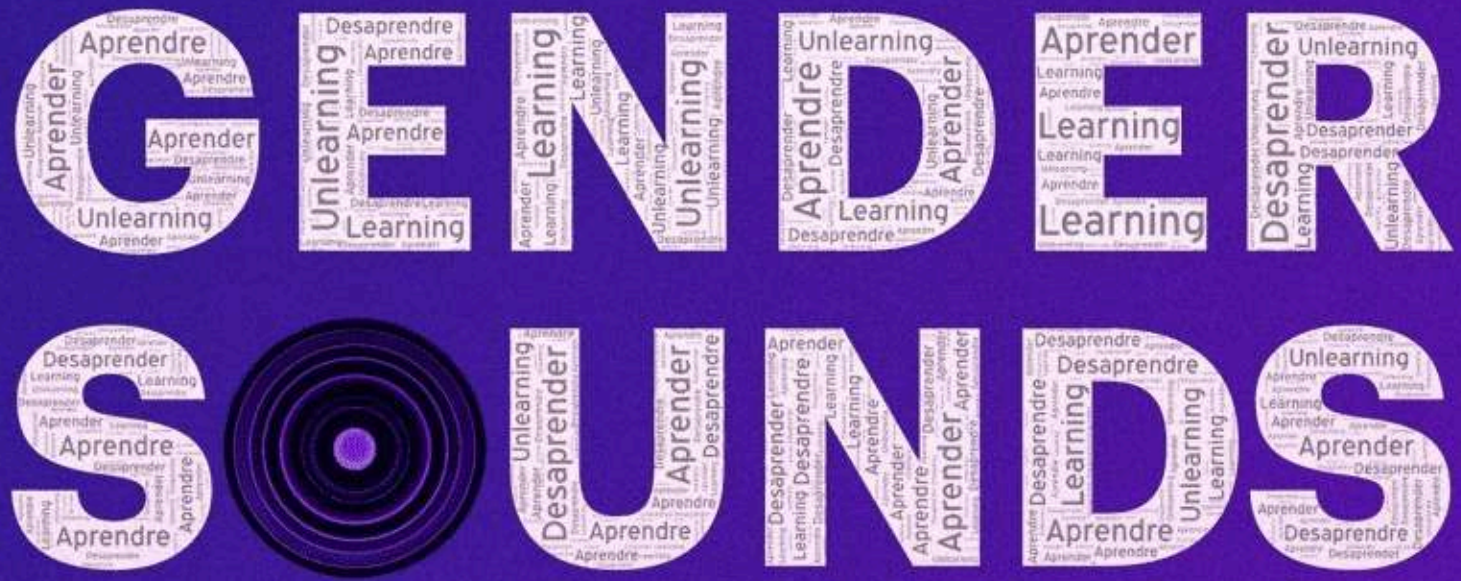
Núria Bonet: Néta de Conxita Badia. Professora associada Universitat de Barcelona, pedagoga, professora de música i logopeda. Codirectora del centre Foniatría Bonet.
Maria Bañeras: soprano, s'ha format amb D.González, O.Sala i R.Shaham i té una notable trajectòria en recitals, òperes i sarsueles.
Alícia Dauñí: pianista i doctora en musicologia. S'ha format al CSM del Liceu amb la pianista Alba Ventura i a la UAB.
El duo va néixer el 2024 al Màster de Lied (ESMUC) i ha participat en festivals com LIFE Victoria o Lied the Way (Florència).

Marc Heilbron

Un tenor silenciàt, aquí el cavaller és ella: Una mirada de gènere a Der Rosenkavalier de Richard Strauss. Recreant el segle XVIII al segle XX.

Aquest treball proposa una lectura de gènere del Rosenkavalier de Richard Strauss: Una reflexió entorn a la limitadíssima però significativa aparició de la veu de tenor en l'òpera i a l'elecció d'una mezzosoprano per interpretar el paper protagonista de l'obra .

Marc Heilbron Ferrer és professor de musicologia i cap de Departament d'Estudis Culturals i Musicals de l'ESMUC. Ha publicat diversos treballs en relació al món de l'òpera i el patrimoni musical. El seu treball més recent analitza, en clau de gènere, les descripcions dels castrats i les cantants d'òpera al Viaje a Italia de Leandro Fernández de Moratín.

Rolf Baecker

Caterina da Bologna – rellegir la història de la dona, el cos i la música en una mística italiana del quattrocento

En més d'un sentit, el segle XV marca un canvi de paradigma: el teocentrisme medieval cedeix a l'antropocentrisme renaixentista; el virtuosisme polifònic ajuda als compositors a reclamar el seu reconeixement social; la societat viu una creixent crispació entre la misogínia i la defensa de les dones; i el cos reclama cada cop més el seu lloc a les arts plàstiques. En Caterina da Bologna, nascuda el 1413, s'hi reflecteixen els canvis esmentats d'una forma condensada. La seva dedicació a diferents àrees artístiques (la poesia, la pintura i la música) li ha valgut el patronatge de les arts dins l'església catòlica, on també va ser canonitzada com a santa el 1712.

Segons explica la seva biògrafa, poc abans de morir va repetir incansablement la frase Et gloria eius in te videbitur, acompanyant-se amb un violí rústic. El seu cos incorrupte es pot visitar encara avui en una capella a Bologna, juntament amb l'instrument. Tots els elements presents aquí no són estranys en si mateixos, però la seva coincidència, així com l'estat de la documentació, converteixen a Caterina da Bologna, el seu cos i el seu violí en testimonis extraordinaris.

La present proposta de comunicació pretén analitzar la figura de Caterina da Bologna com un exemple d'una mística que no només recorre a la música de forma metafòrica per tal de visualitzar experiències altrament inexpressables, sinó que posa en acció la música en una performance que recorda més a rituals de trance que a les pràctiques musicals habituals del monasticisme cristià femení. Així, d'una banda aixeca dubtes sobre la separació gairebé maniquea entre especulació pitagòrica i pràctica performativa que segueix marcant la visió de l'estètica musical medieval; però de l'altra banda reflecteix també el canvi d'èpoques, tot donant més importància a les múltiples relacions entre el cos, música, gènere i espiritualitat.

Rolf Baecker va estudiar musicologia, filologia romànica i Història Ibèrica i Llatinoamericana a la Universitat de Colònia, Alemanya. Actualment és professor titular a l'ESMUC. Els seus interessos inclouen aspectes semiòtics i l'intercanvi entre música, literatura, política i religió.

Angels Bronsoms

Genealogía Dones en la Música: una Herstory de l'acadèmia

Aquesta proposta de ponència parteix d'una concepció crítica de la música com a element central en la construcció de la identitat, situada en el marc de l'etnomusicologia, els estudis culturals, de gènere i de les dones, així com en els nous enfocaments postcolonials. L'objectiu principal és identificar, documentar i preservar les epistemologies de feministes contemporànies reconegudes i vives, mitjançant un format innovador d'entrevistes audiovisuals que reculli les seves idees, mètodes i teories sobre gènere, subjectivitat, classe, ètnia i poder. El projecte planteja una genealogia de les dones en la música a través d'una sèrie d'entrevistes in situ a teòriques destacades de l'àmbit acadèmic nord-americà i europeu, organitzades per franges d'edat, amb una atenció especial al valor etnogràfic de la història oral i al factor generacional. Aquesta tasca vol revisar el cànon musicològic i compensar la mirada androcèntrica que ha dominat els estudis elitistes sobre la música tradicional i popular, contribuint a fer visibles subjectes històrics sistemàticament exclosos.

La metodologia se sustenta en un enfocament qualitatiu etnogràfic, basat en entrevistes en profunditat, observació participant i l'ús de diaris de camp per construir relats de vida. El marc teòric s'inscriu en la teoria feminista de la justícia i el concepte de coneixement situat, assumint que tot coneixement està condicionat pel context, la posició i l'experiència del subjecte que investiga.

El projecte incorpora una mirada interseccional que integra categories com raça, classe, sexualitat, ètnia i nacionalitat, i s'adreça tant a la comunitat acadèmica com a una audiència formada i compromesa amb el feminisme com a eina de transformació social. La sèrie GENEALOGIA DONES EN LA MÚSICA: UNA HERSTORY DE L'ACADÈMIA funcionarà com una xarxa online d'accés obert, amb tallers, debats i una publicació col·lectiva, i tindrà l'ESMUC com a institució encarregada de preservar aquest llegat feminista.

Angels Bronsoms (Girona, 1961) és doctora en Comunicació amb més de 30 anys d'experiència als mitjans. Màster en Gènere i Comunicació (UAB) i en Fashion Retail i Luxury Management (GBSB), formació que enriqueix la seva visió interdisciplinària sobre gènere, cultura i expressió artística.

Audiovisuals

Part 1.

Aprendre-desaprendre el cos que sona
Microcomissariat a càrrec d'A/R/TOGRÀFICA
Àngel García Roldán, Mostra internacional de Videonarració Artogràfica de la Universitat de Granada

En el marc de Gender Sounds 2026: Aprendre/Desaprendre, aquest microcomissariat reuneix cinc peces que entenen el so com a experiència necessària i vital en el relat audiovisual a/r/togràfic. Totes les obres constitueixen un acte que reivindica el so en el moviment com a arxiu de memòria i com a dispositiu de transformació que activa l'aprenentatge. Aquestes accions impliquen una performativitat que destensa la lògica del desaprendre del propi cos, la memòria i el temps.

Les obres d'Ana Cabrero Valcárcel, Vania Paola Pimentel Hurtado, Alba Robles Sánchez, Cecilia Chamorro i Muki Sabogal se situen al territori de l'a/r/tografia: pràctiques on la creació, la investigació i la pedagogia s'entrellacen. Cada vídeo funciona com a assaig sensible sobre els processos de de/re/construcció de l'aprenentatge sonor i generitzat.

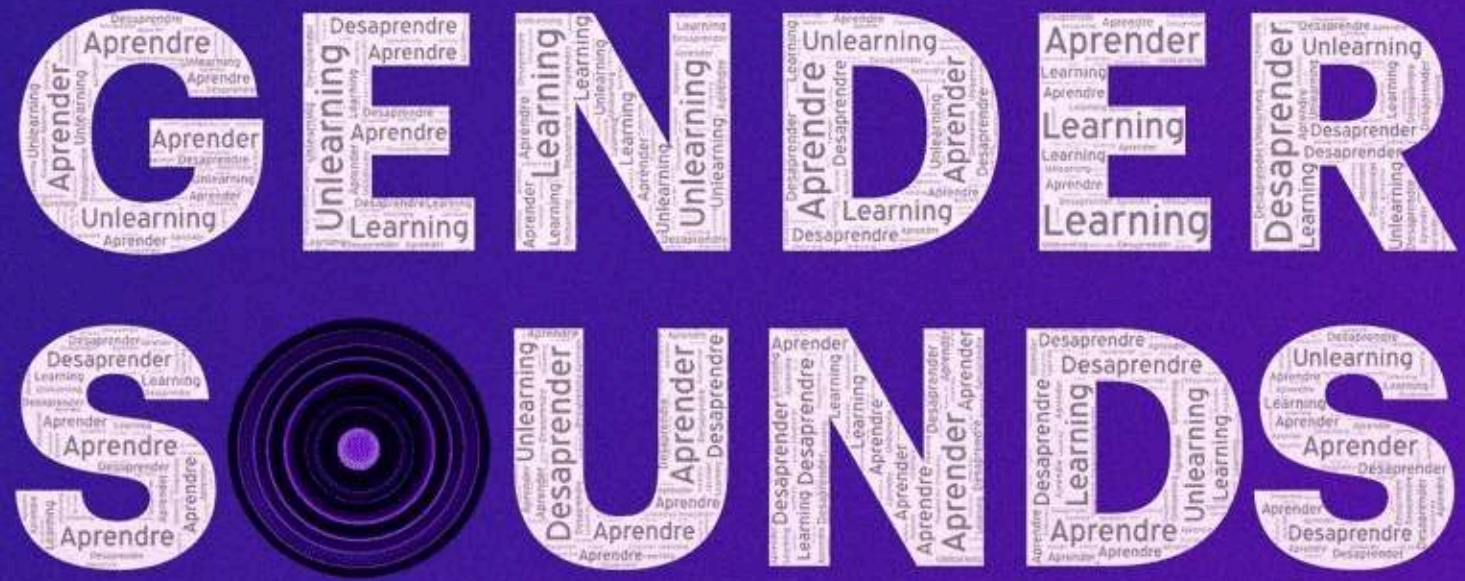
En conjunt, aquest microcomissariat proposa un recorregut c/a/rtoogràfic basat en aquelles pedagogies crítiques i polítiques de l'escolta que travessen cos, memòria i identitat, per introduir ressonàncies íntimes, fragmentàries i experimentals que conviden a sentir les esquerdes, els ecos i les transformacions que ja estan passant des d'una perspectiva del gènere.

A/R/TOGRÀFICA

Plataforma per al desenvolupament de l'A/r/tografia Audiovisual (A/r/tography Films)

A/R/TOGRÀFICA Mostra Internacional de Videonarració és una trobada anual organitzada per la Universitat de Granada, en què tenen cabuda tots aquells projectes de recerca artística que utilitzin la narració audiovisual com a metodologia per a la creació, la indagació i l'aprenentatge en les arts.

La Mostra reuneix tota mena de propostes relacionades amb l'audiovisual a/r/togràfic — A/r/tography Films —, i l'objectiu d'aquesta convocatòria és posar en valor la seva necessitat i confluència al panorama artístic i educatiu, així com afavorir i potenciar la creació de xarxes entre investigadors, educadors i artistes preocupats per la imatge en moviment.

Ángel García Roldán és A/r/tògraf, Doctor en Belles Arts i Professor Titular de la Universitat de Granada. La seva recerca se centra en l'estudi metodològic de l'assaig audiovisual en els contextos formatius i de recerca en les Arts, i des del 2010 desenvolupa una tasca divulgativa i comissarial a través de projectes internacionals com: la Mostra Internacional de Videonarració A/R/Togràfica (2014-24), el Cicle Internacional de Vídeo Ultramar (2014-18), o el Projecte Circo Cuba (La Habana, 2010-11), entre d'altres. El seu treball artístic s'ha mostrat des del 1999 a nombroses sales d'art institucionals i privades, tant nacionals com a l'estranger.

Part 2.

Cossos, pells i horitzons possibles.

Microcomissariat a càrrec d'Úrsula San Cristóbal (ESMUC)

Cossos que exploren la seva imatge a la fragmentarietat, que aborden la tensió entre la seva existència individual i col·lectiva. Cossos que es lliuren a impulsos depredadors i altres que només busquen trobar-se al plaer de la pell. A través de diferents matisos, les peces que componen el programa exploren el cos i la seva representació audiovisual emprant recursos diversos, que van des de la performance fins a la fotogrametria. A les seves cerques, la pell emergeix davant de la pantalla evocant una tactilitat pròpia del llenguatge audiovisual digital, on explorar el cos és buscar formes de tocar-lo i modelar-lo a través de la càmera i els diferents instruments tecnològics disponibles. El resultat és una sensació de tactilitat que interpel·la les experiències físiques i virtuals de l'audiència.

Úrsula San Cristóbal és videoartista, investigadora i docent. Es forma en música i audiovisuals a la Universitat de Milà i és Doctora en Història de l'Art i Musicologia per la Universitat Autònoma de Barcelona. Ha estat docent a Taller de Músics Escola Superior d'Estudis Musicals (Barcelona), ESMAR Escola Superior de Música d'Alt Rendiment (València) i a la Universitat Catòlica del Perú. Actualment és professora a l'ESMUC i a la Universitat de Villa María (Argentina).

Cossos, performativitats, tecnologies

Sofía Malacalza San Martín

Collage sonor: exploració de les relacions de les artistes de música electrònica i so amateur femenines i LGBTQIA+ amb les tecnologies d'àudio

S'abordarà la relació de dones, dones trans, queer i cossos no normatius a la producció de música electrònica, un fenomen que reflecteix dinàmiques de poder presents en camps dominats per homes. Es presentarà una investigació acadèmica interseccional centrada en sis practicants amateurs de so i música electrònica, on es revelaran les seves experiències, processos creatius i el potencial alliberador de la tecnologia musical.

La primera part de la presentació, amb una durada de 10 minuts, es dedicarà a exposar les troballes clau del projecte, on s'emfatitzarà la importància del suport comunitari per al desenvolupament artístic i la superació de biaixos de gènere al paisatge musical contemporani. Durant aquesta explicació, es ressaltarà com la pràctica de la música electrònica actua com un vehicle d'empoderament personal i descoberta creativa.

La performance audiovisual, en forma de micro videomapping, tindrà una durada de 6 minuts, i en ella es convidarà al públic a experimentar de manera visceral les narratives personals de les artistes. En aquesta secció, el videomapping implica la projecció d'imatges sobre una estructura de vinils creada per a aquest projecte, on el vídeo està sincronitzat amb l'àudio per emfatitzar la connexió entre el so i el medi visual. El component d'àudio integra tecnologies sonores innovadores, com ara el sampling i el mashup, per crear una experiència sensorial envoltant. Finalment, es dedicaran els darrers 4 minuts a reflexions i preguntes, on es convidarà els assistents a discutir sobre els reptes persistents en el camí cap a la representació equitativa en rols tècnics i la diversitat en la música electrònica. La ponència fusiona l'art visual amb la sonoritat i genera un espai de discussió enriquidor que transcendeix els límits acadèmics.

Artista audiovisual i investigadora creativa, nascuda a Buenos Aires i establerta a Barcelona. La meua feina s'enfoca a generar experiències audiovisuals que incorporen contingut acadèmic. A través de projectes col·laboratius, busco fer que el coneixement sigui més accessible i promoure la inclusivitat.

Jaume Ferrete Vázquez

Cos ocult a plena vista, darrere la veu sintètica del Voder

El Voder (Voice Operation DEMonstratoR), desenvolupat per Bell Laboratories sota la direcció d'Homer Dudley i presentat a la New York World's Fair del 1939, va ser el primer sintetitzador electrònic de veu humana, emparentat amb el conegut efecte vocal musical Vocoder.

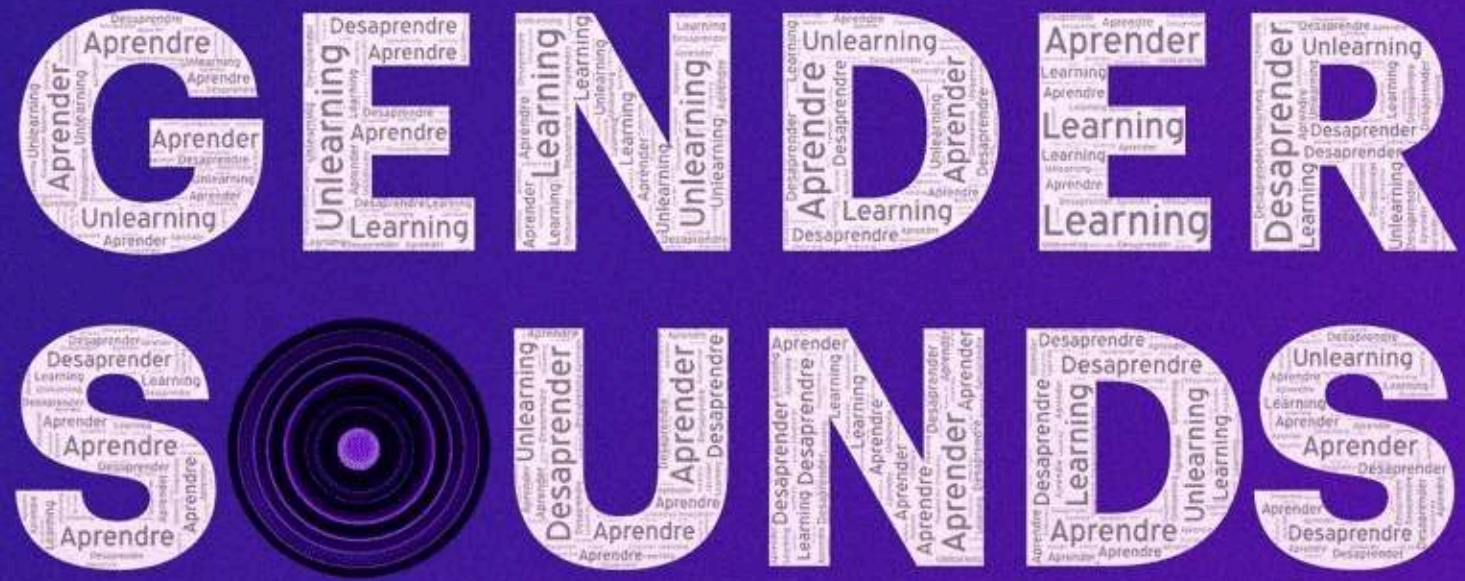
A diferència de les interfícies contemporànies de text a veu, el Voder requeria un cos per reconstruir la parla i es controlava mitjançant onze tecles, tres addicionals, una barra sota el canell i un pedal.

Per fer-lo anar, Bell Laboratories va seleccionar i entrenar dones joves que treballaven com a operadores telefòniques a AT&T (Bell System), ja que es buscava aprofitar tant la seva destresa i disciplina com la imatge de glamour i domesticitat associada a la seva figura a l'imaginari nord-americà.

L'operadora del Voder està hiperpresent en diagrames tècnics i representacions mediàtiques del dispositiu, i ocupa un lloc central en la posada en escena de les demostracions públiques. Tot i aquesta visibilitat i la destresa requerida, la seva tasca era minimitzada. Parafrasejant l'Alex Borkowski, «s'amagava a plena vista» per sostenir la il·lusió d'autonomia i intel·ligència de la veu masculina del dispositiu.

En aquesta ponència em vull centrar en dos aspectes d'aquest cas. D'una banda, en el model de producció material i encarnada de veu sintètica que el Voder ofereix, davant la concepció històrica de la veu com a entitat immaterial, que és pròpia dels sistemes de síntesi contemporanis. D'altra banda, seguint Borkowski, presento el Voder com un cas d'ocultació de treball feminitzat i precaritzat que sosté interfícies tecnològiques pretesament autònomes i «naturals»: des del «Turc mecànic» de Wolfgang von Kempelen fins als models de l'anomenada «intel·ligència artificial» i les assistents virtuals que els donen veu, com l'Alexa d'Amazon o l'Sky d'OpenAI.

Artista, docent i investigador. Treball amb veu, so, performance i tecnologia. He publicat a revistes com Performance Research, Journal for Interdisciplinary Voice Studies o Artnodes, i participat en seminaris i congressos a KASK, CENDEAC i altres. Col·laboro amb universitats com UOC, UB, IBERO, UNAM, UPV/EHU o UPN. Com a artista he treballat amb espais i institucions com MACBA, MNCARS, Secession, TEOR/ética o CA2M, MUAC UNAM, entre d'altres.

RUD4 (Gabriela Chacón Bermúdez) & Alida Insense

ALBOROTADAS

Aquesta ponència-performance marca la primera presentació pública d'ALBOROTADAS, un projecte de RUD4 & Alida Insense dissenyat com un espai d'experimentació on el so i el coneixement propi és utilitzat com a dispositiu de memòria i resistència. La proposta, amb una durada de 30 minuts, s'estructura en dos blocs interrelacionats: Al primer bloc (15 min), es presenta un marc conceptual que visibilitza les genealogies de dones i dissidències en la música electrònica, experimental i l'art sonor a Llatinoamèrica. A través d'una cartografia de referents crítiques, s'hi analitzen pràctiques que desafien la narrativa eurocèntrica. El segon bloc (15 min) es desenvolupa com una acció performativa sonora on el cos, la veu i el soroll s'activen com a eines de creació situades. A partir de la hibridació de ritmes, i mitjançant la integració d'herències llatinoamericanes com la cúmbia, la rumba i els tambors amb electrònica contemporània, ambient i noise, el duet executa la posada en pràctica de l'enrenou. Aquí, el cos es manifesta com un arxiu viu i un territori en revolta que transforma l'agitació sonora en una eina que desborda els mandats normatius de tècnica i representació, celebrant la potència del col·lectiu i del dissonant.

Alborotadas és un projecte artístic de recerca i experimentació sonora conformat per Gabriela Chacón Bermúdez (RUD4), artista colombo-venegolana i estudiant del Màster en Gestió Musical de l'ESMUC, i Alida Martínez (Alida Insensé), artista mexicana i estudiant del Màster en Art Sonor de la UB. Establert a Barcelona, el projecte integra perspectives de gènere, descoloniais i migrants per explorar el so com a dispositiu de memòria i resistència. A la seva pràctica s'articulen el Djing com a investigació, l'experimentació vocal i el disseny sonor, creant així un espai d'agitació estètica que desafia els cànons tradicionals. A través de la hibridació de ritmes llatinoamericans i electrònica experimental, proposen noves metodologies d'escolta i desaprenentatge des de la creació transdisciplinària.

Concert Multifocal

Ale><andra (Alexandra Bellini), Valeria Espinosa Galán, ESE (Jesús Orlando Torres Ardila)

discursos sonors dissidents

«discursos sonors dissidents» és una conversa sonora oberta que pretén qüestionar i desconstruir tres pràctiques sonores normalitzades, assimilades com a «neutrals»: El cànon de la música clàssica acadèmica com una imposició de l'ordre colonial, que disciplina la relació entre els cossos de l'interpret i de l'instrument;

El registre convencional d'enregistrament i contingut sonor de l'arxiu, basat en una pràctica d'alta fidelitat que estigmatitza allò que és extraordinari davant del domèstic i el quotidià; El format estèreo com un paradigma d'escolta hegemònic, representació d'un cos capacitista que pretén postular-se com a universal; A partir del qüestionament, intentem construir un moment d'escolta recíproca i situada, on els sons, les paraules i els gestos esdevenen part d'un vocabulari expandit des d'on expressar una postura crítica.

Ale><andra: treballar amb el so em permet recompondre unes interpretacions alternatives de les narratives dominants, explorant pràctiques d'enregistrament que qüestionin la nostra relació amb els dispositius i reconguin les seves implicacions polítiques. Valeria Espinosa Galán és una artista musical i sonora originària de Mèxic, treballa el so des de la composició, el disseny sonor i la interpretació. ESE és un artista sonor de la frontera entre Colòmbia i Veneçuela, anomenada Cúcuta. S'ha dedicat a promoure les diverses pràctiques d'escoltes per generar espais sonors hiperreals.

Agnieszka Bułacik, Hanna Grześkiewicz

Forest Spells + Especulacions sonores sobre el feminisme sense fronteres

Forest Spells pren el concepte de ficció sonora (Eshun; Schulze) com a guia per a un nou imaginari de l'Europa de l'Est en què convergeixen el feminisme i l'ecologia. Com a sessió d'interpretació vocal i escolta, utilitza enregistraments de camp del bosc de Białowieża com a punt de partida per especular sobre un feminisme sense fronteres per a la regió, alhora que convida els participants a sonar i somiar junts.

L'espectacle aborda observacions sobre les solidaritats i punts en comú entre Polònia, Ucraïna i Bielorrússia, així com les complexes històries de migració, refugi i fronteres al bosc de Białowieża, entrelaçant-les amb tradicions rurals de cant de veu blanca i invocacions arrelades en terres que creuen les fronteres d'aquests estats-nació. Aquesta peça utilitza el so per imaginar un futur alternatiu per a aquest racó de l'Europa de l'Est, centrant-se especialment en les tradicions transmeses a través de línies ancestrals femenines.

Agnieszka Bułacik és una artista, investigadora i professional del so que treballa amb la veu, el cant col·lectiu i la performance corporal. Actualment és candidata a doctora en Arts i Educació a la Universitat de Barcelona, on la seva recerca se centra en les pràctiques artístiques col·lectives i l'aprenentatge a través del cos.

Hanna Grześkiewicz és artista, comissària i investigadora. La seva obra explora la relació de l'art amb els moviments socials, el pensament feminista, la política fronterera i l'ecologia sonora. És la directora de programes de la fundació filia.die frauenstiftung, amb la qual dóna suport a activistes feministes a Alemanya i l'Europa de l'Est.

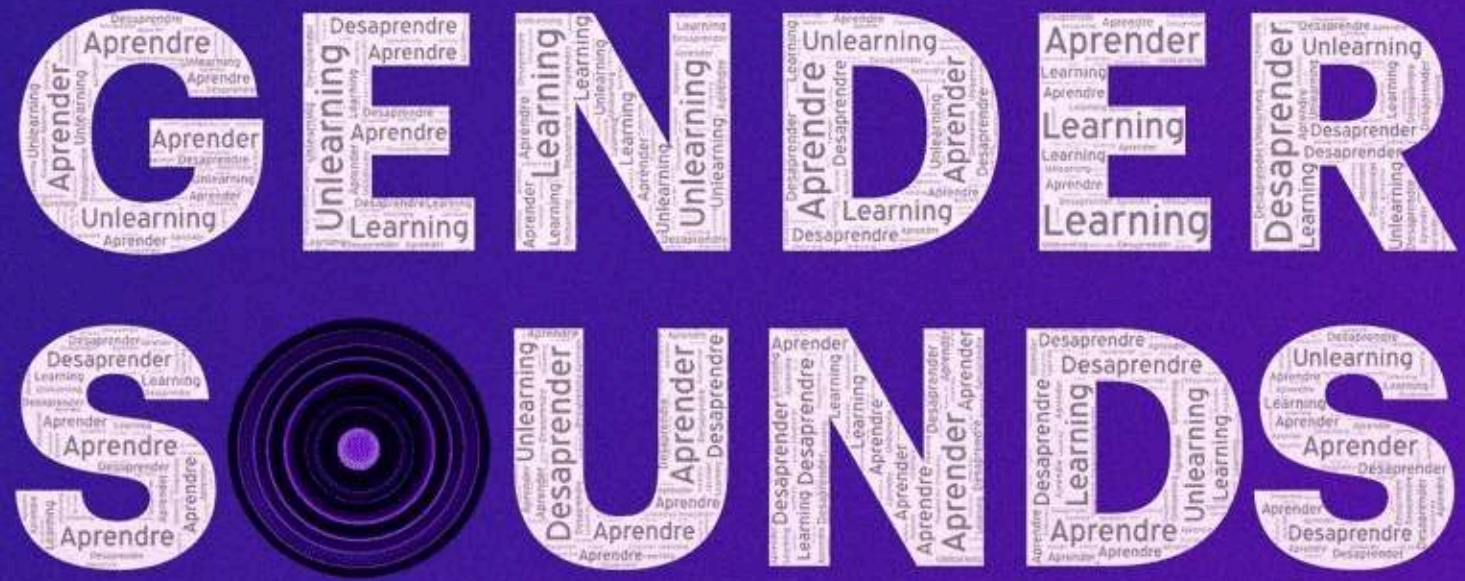
Óliver Éric Vinent Cardona

The Path of Chaos

The Path of Chaos forma part d'un treball més ampli orientat cap a estètiques dark ambient. La peça funciona com un fragment d'un trajecte no lineal, que evita una progressió narrativa definida i proposa una experiència fragmentària de la identitat. Aquest enfocament qüestiona els processos de construcció identitària i la seva intel·ligibilitat dins de marcs normatius de gènere i subjectivitat.

El projecte parteix del concepte de gènere com a espai d'inscripció simbòlica i afectiva. La identitat es concep com un procés performatiu i relacional i no com una essència estable. En aquest sentit, l'obra dialoga amb la idea que la identitat es produeix mitjançant repeticions, desplaçaments i variacions. Les textures sonores denses i l'espacialització envoltant funcionen com a dispositius de desestabilització perceptiva. A través de l'ambigüitat entre presència i absència, cos i abstracció, la peça explora la dissolució de les fronteres que permeten la intel·ligibilitat social del subjecte. El so es converteix en un espai liminar on la identitat apareix com un procés en formació constant, travessat per forces de transformació. L'estructura no narrativa del projecte proposa un trajecte sonor que no avança cap a una resolució, sinó que roman en un estat de tensió i ambigüitat i reflecteix les inestabilitats pròpies de la identitat contemporània. L'obra proposa una escolta de la identitat com un territori fosc, fragmentat i en reconfiguració constant.

Óliver Éric Vinent Cardona és artista sonor i organista. Ha impartit classes de llenguatge musical, harmonia, piano, cor, orquestra i música de cambra al Conservatori Professional de Música de Menorca, l'Escola de Música de Barberà del Vallès, el Conservatori Municipal de Música de Barcelona i l'Escola de Música Valldoreix, i és professor als cursos d'organistes de Montserrat. Les seves obres han estat estrenades a festivals i espais com Festival Zeppelin (Barcelona), Sonar+D 2020, Casal Solleric (Palma), Festival Internacional de Música Electroacústica (Argentina), Fundació PHONOS (Barcelona), Radio Tsonami (Xile) i Festival Resonantes (Xile).

Ilaria Sartori, Mila Von Chobiak

Escoltar / Desescoltar

Peça sonora multifocal participativa per 12 altaveus + dispositius i decisions de les persones participants. Organisme situat d'interrelació sonora; inclou una part composta prèviament i d'altres que emergeixen in situ.

Primer moviment: escoltar.

Els 12 altaveus projecten en l'espai una creació sonora que fluctua entre musical i no musical, entre orgànic i tecnològic, establint un marc comú d'escolta col·lectiva. Els cossos poden quedar-se quiets o moure's, ocupar o evitar espais, revelant maneres diferents d'habitar, acceptar, qüestionar o rebutjar els rols d'escolta apresos.

Es questiona la feminització / passivització de l'escolta cocomponent la fruïció de l'obra mitjançant decisions corporals i atencional. Escoltar emergeix com un acte/art que ningú perpetra des del mateix lloc, amb el mateix cos, des de la mateixa autorització simbòlica. S'exerceix autoria per crear les condicions de la dissolució de la jerarquia emissio/recepció i mostrar fronteres que existeixen per ser travessades i qüestionades.

Segon moviment: desescoltar.

Un silenci que pot ser percebut com incòmode marca el pas cap al segon moviment. Es qüestionava que/qui s'ha d'escoltar, qui pot permetre's el silenci o imposar-lo.

Comença la segona part. El so dels altaveus ja no reclama protagonisme, ni atenció. Les persones presents poden reproduir amb el mòbil pistes d'àudio des d'una col·lecció accessible via QR o escollides segons el propi criteri, produir sons amb el cos, objectes, instruments o dispositius, o si ho prefereixen, romandre en silenci; poden interactuar o no fer-ho, poden moure's o quedar-se quiets, poden escoltar i desescoltar.

Es permet que l'obra predissenyada s'esfumi. La mera presència esdevé potencial d'emissió sonora, autorització d'autoria col·lectiva des de singularitats situades, desdibuix de jerarquies dictades per rols, formes i dispositius normatius. Els sons i silencis que apareixen -i els que no- coexisteixen, s'interrelacionen, dibuixen una dinàmica orgànica. No hi ha una forma correcta d'escoltar, d'emetre, d'interactuar. Es questiona la masculinització de l'emissió sonora, l'autoritat atribuïda a l'autoria, que legitimitza certes fonts sonores per sobre d'altres. La interrupció, la interferència, l'agència, la diversitat, l'extemporaneïtat esdevenen els centres fluctuants, efímers, situats de la peça. L'autoria es dilueix, l'autoritat es redistribueix. Sense romantitzar la participació ni exigir-la, però obrint la possibilitat de desaprendre les lògiques de gènere imposades mitjançant la interacció sonora situada, deixant d'aferrar-se a construccions adquirides d'escolta i emissió.

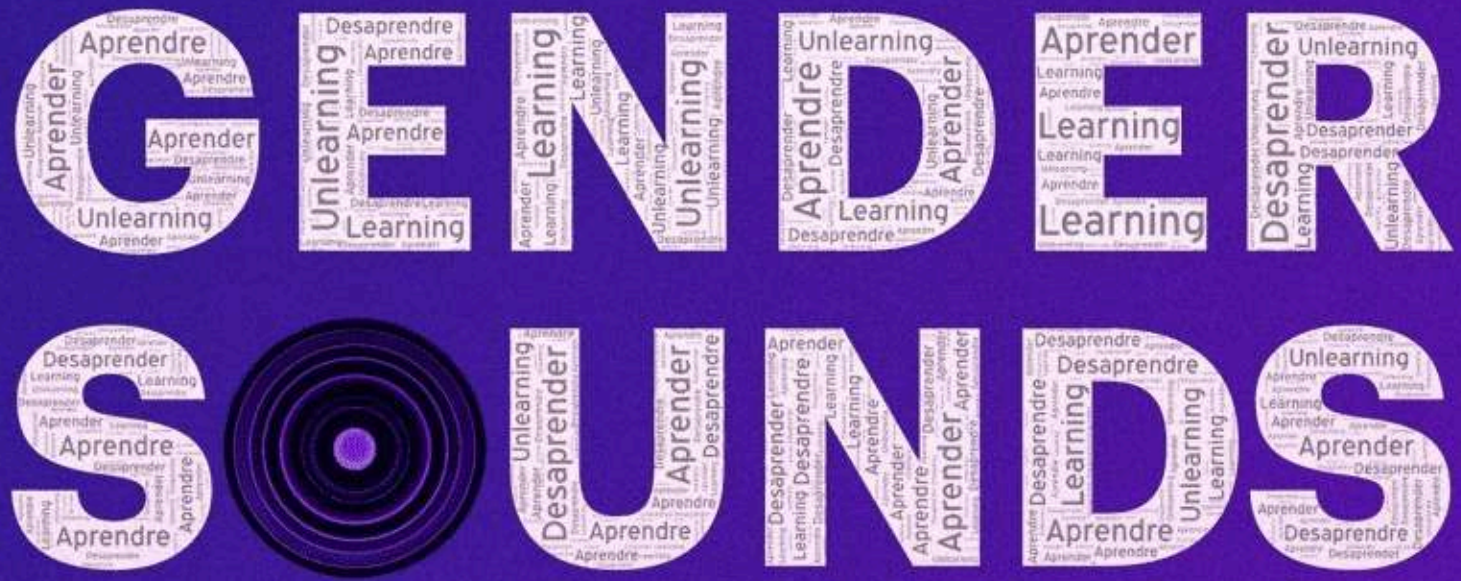
Mila von Chobiak (nascut Fernando Jobke) és un artista que es mou amb fluïdesa tant en el camp sonor com en el performatiu. És llicenciat en composició musical (U.N.Q. BsAs), té un postgrau de noves tècniques Compositives (UPF) i un màster en art sonor a la UB. "Die Sonne - ensayo 1", guanyadora del premi SGAE de música electroacústica i la instal·lació "Sobre l'inconvenient d'haver nascut" (amb el suport de les beques OSIC) destaquen en la seva producció.

www.vonchobiak.com

Ilaria Sartori és professora del Departament d'Estudis Culturals i Musicals i coordinadora de les jornades Gender Sounds. Doctora en història i anàlisi de les cultures musicals, especialitzada en etnomusicologia i estudis sonors, treballa com a docent, investigadora, divulgadora, curadora i creadora en projectes culturals, artístics i científics vinculats amb la música, el so i l'escolta.

Assaig Obert del Cor Trans Barcelona*

Es convida a les persones participants a venir a l'assaig setmanal del Cor Trans* Barcelona de 20 a 21:30h a l'Aula de Cor per a cantar amb la coral. Assistents espontanis i cantaires regulars prepararan una cançó conjuntament que ningú de la coral haurà cantat abans, de manera que les persones que vinguin tindran l'oportunitat de participar en igualtat de condicions amb les persones del cor. Durant l'assaig, la directora anirà posant en valor els aspectes teòrics i metodològics darrere de l'aprenentatge musical en el context d'una coral queer.

EDICIÓ 2026

APRENDRE / DESAPRENDRE

26-27 / 3 / 2026

ESMUC · Sala d'Orquestra

DIVENDRES 27

(De/re)construccions

Thiago Leme Marconato

La persona gran en la construcció de la nostàlgia al mercat fonogràfic brasiler: el cas de Tia Amélia

A partir de 1953, Amélia Brandão Nery (1897-1983) va desenvolupar la seva carrera artística com a pianista i presentadora de ràdio i televisió al Brasil amb el nom de Tia Amélia. Es va fer coneguda com una senyora gran (fàcilment reconeixible per la vestimenta, els cabells blancs i les ulleres), d'esperit jovial, simpàtica i somrient. Als seus programes, compartia amb els seus «nebots» (així eren anomenats els telespectadors) les històries de la seva joventut des d'un escenari aparentment domèstic. D'altra banda, el repertori que componia, interpretava i gravava estava conformat per gèneres populars urbans considerats de la «vella guàrdia», és a dir, vinculat a un passat conegut com la Belle Époque carioca. D'aquesta manera, Tia Amélia es va situar en relació amb un passat social i musical idíl·lic i amb un repertori convertit en símbol d'una sociabilitat perduda. Aquesta operació forma part de la construcció d'una economia de la nostàlgia com a estratègia cultural i econòmica que organitza maneres d'escoltar a partir d'una persona gran. Aquesta ponència analitza les relacions entre la producció discogràfica de Tia Amélia i el segment comercial de la nostàlgia a la segona meitat del segle XX, a partir d'un corpus documental format per portades de discos i crítiques periodístiques, en diàleg amb els estudis de Katharina Niemeyer (2018) i Gabriel Rezende (2020) sobre la nostàlgia en contextos mediàtics. Se sosté que diversos elements visuals i discursius van ser mobilitzats per construir Tia Amélia com a guardiana d'una memòria sonora idealitzada que definia com s'havia d'escoltar la seva música: no com a creació contemporània, sinó com a record, llegat o relíquia. La seva edat avançada apareix així com a suport d'autenticitat i autoritat, a més d'un factor que competeix amb els espais de modernitat.

Thiago Leme Marconato és estudiant de doctorat en Musicologia a la Universitat Autònoma de Barcelona, on investiga la carrera professional de la pianista i compositora brasilera Amélia Brandão Nery. Paral·lelament, desenvolupa la seva activitat artística a Barcelona com a pianista centrat en la música popular brasilera.

Olga Kakosimou

Reconstruir la tradició des de l'experimentació sonora: la trajectòria contemporània de Carminho

Aquesta ponència analitza com la trajectòria contemporània de Carminho reconfigura la tradició del fado lisboeta mitjançant l'experimentació sonora. L'artista transita des de la col·laboració amb altres gèneres musicals cap a l'experimentació en si mateixa. Ja des del seu penúltim disc s'observen els primers indicis d'hibridisme, mentre que al seu darrer disc demostra que, tot i que les eines musicopoètiques que empra són alienes al fado, no només no disminueixen la tradicionalitat de la seva identitat musical com a artista, sinó que tampoc afecten l'essència del fado que interpreta.

Es para una atenció especial a la vocalitat de Carminho i la seva presència escènica, així com a la interacció amb els instruments i els silencis. Aquestes pràctiques mostren com contribueix l'artista a reconstruir i redefinir la tradició. La ponència explora com el fado es pot entendre com un coneixement viu, en actualització constant, on l'experimentació sonora activa noves formes d'escolta, interpretació i experiència musical.

Així mateix, s'examinen els criteris estètics de la tradició del fado i com aquests es reconfiguren a l'obra de Carminho i aporten d'aquesta manera nova vitalitat i continuïtat al fado com a llegat cultural. Aquesta aproximació permet explorar dimensions de gènere, veu i legitimitat, i mostra com una artista femenina contemporània intervé en la tradició des de la pràctica, generant espais on la tradició i la contemporaneïtat s'entrellacen de manera productiva.

Etnomusicòloga i investigadora postdoctoral al Departament d'Estudis Musicals de la Universitat d'Atenes. La seva investigació se centra en el fado tradicional de Lisboa i la seva continuïtat històrica a l'escena musical global, abordada des de la perspectiva de l'storytelling. Realitza una recerca de camp extensa i sostinguda, amb una atenció especial a la tècnica de la narració musical.

Ester Vela

Redescobrint Narcisa. Una nova mirada a l'obra pianística de la compositora Narcisa Freixas (1859-1926) en el seu centenari

Aquesta proposta d'interpretació presenta una selecció d'obres per a piano de Narcisa Freixas, amb especial atenció als cicles Piano infantil, Llibre de nines i Llibre de les danses, per reivindicar-les com a repertori d'alta qualitat artística i no només com a material "menor" destinat a l'aprenentatge. El recital, articulat en blocs breus comentats, proposa una escolta crítica que enllaça la pràctica pianística amb la

pedagogia, la construcció de la infància i els rols de gènere, tot situant Freixas com una figura clau en la renovació musical i educativa catalana de principis del segle XX. En el marc del centenari de la seva mort, "Redescobrint Narcisa" convida a aprendre i desaprendre el seu llegat, qüestionant els relats canònics i obrint espai a noves lectures feministes i interseccionals del seu univers sonor.

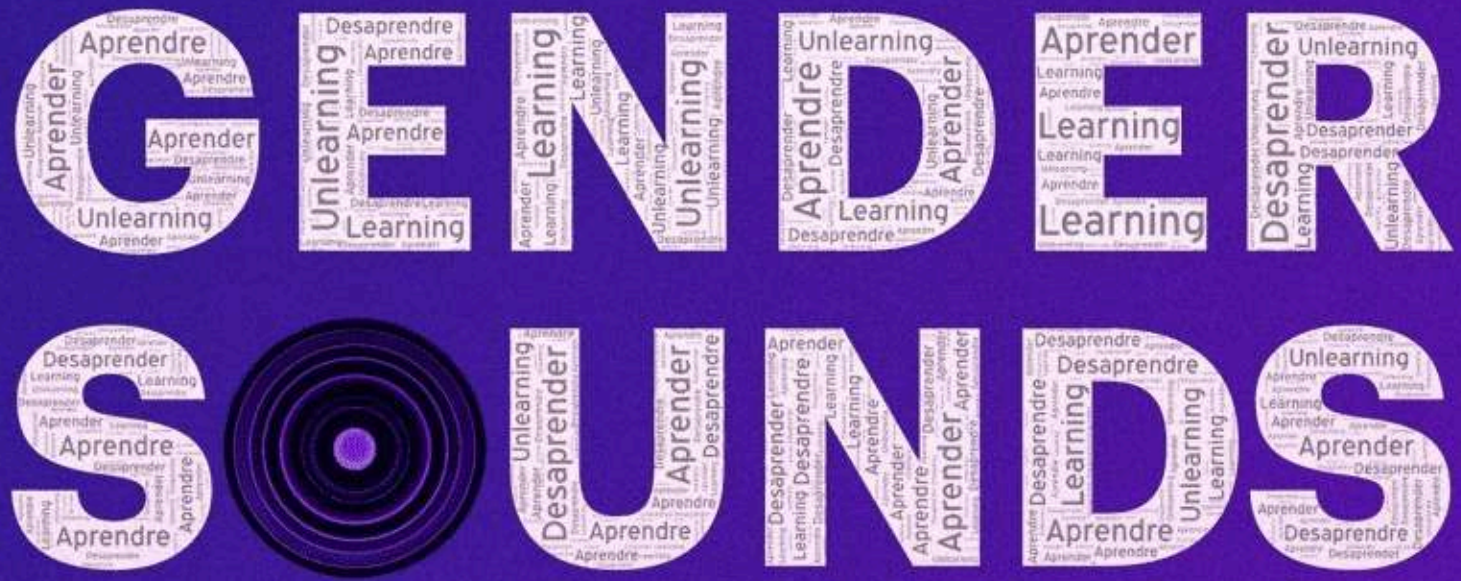
Pianista, compositora i pedagoga. És professora del Conservatori Municipal de Música de Barcelona. Interessada per la innovació i la difusió de la música contemporània i de la creació femenina, investiga el llegat de compositores oblidades.

Laura Granero (mdw), Sebastian Bausch (HKB)

«Una guspira de l'ésser» – Reconstrucció de la Sonata per a piano i violoncel de Mary Wurm

Tornar a mostrar obres de compositores del passat ens obliga a afrontar llacunes arxivístiques de vegades irreparables, però també ens obliga inevitablement a repensar i desconstruir el cànon a tots els nivells. Implica desentranyar el que en Luca Chiantore ha anomenat les «paraules maleïdes» («malditas palabras»): conceptes que tendim a donar per fets —com ara geni, obra mestra...— que configuren la manera com experimentem la música i avaluem els seus protagonistes, com narrem i recordem (o oblidem) la «Història», i com entenem les obres musicals des de la seva concepció fins a la seva publicació i circulació. Mary Wurm (1860–1938) —també Mary Würm, Marie Wurm, i fins i tot amb el sobrenom afectuós de Würmchen («cuc petit») o Glühwürmchen («lluerna») — és un d'aquells casos que supera qualsevol expectativa. A través del projecte Frau Orchester, volem recuperar la visibilitat d'una creadora extraordinària —compositora, improvisadora, pianista, directora d'orquestra i escriptora— la modernitat impressionant de la qual no només fascina, sinó que també il·lumina noves maneres de mirar el passat i obre camins metodològics que romanen en gran part inexplorats. En aquesta presentació, il·lustrada amb exemples musicals, introduïrem el nostre treball sobre la recuperació de l'obra de Wurm i els reptes que presenta, centrant-nos en particular en la seva Sonata en sol major per a violoncel i piano.

Patricia Kleinman (musicologia, Proyecto Compositoras), Aldo Mata (recerca en violoncel, FANNY DAVIES Ensemble) i Job ter Haar (recerca en violoncel, FANNY DAVIES Ensemble) també formen part de l'equip que hi ha darrere d'aquesta presentació.

EDICIÓ 2026

APRENDRE / DESAPRENDRE

26-27 / 3 / 2026

ESMUC · Sala d'Orquestra

Laura Granero és pianista (forte), clavecinista i investigadora (Madrid/Viena/Basilea). Paral·lelament a una activa carrera internacional com a concertista de piano, està completant la seva tesi doctoral a la Universitat de Música i Arts Escèniques de Viena sobre la pianista Fanny Davies, sota la supervisió d'en Clive Brown. També dirigeix el projecte Frau Orchester (El llegat de Mary Wurm), que ha rebut una beca Leonardo (BBVA). Des del 2019, ha treballat conjuntament amb el seu soci Sebastian Bausch, codirigint nombrosos projectes sobre enregistraments antics, rotlles de pianola i musicologia aplicada a la interpretació.

Sebastian Bausch és teclista (clavicèmbal, orgue, fortepiano i piano) i investigador. És reconegut internacionalment com un dels principals experts en el camp dels rotlles de pianola i ha estat treballant en aquest tema i en la pràctica interpretativa del segle XIX des del 2012 a la Hochschule der Künste Bern. També exerceix com a organista a la Reformierte Kirche de Dübendorf, Suïssa. Juntament amb la Laura Granero, codirigeix el Fanny Davies Ensemble i la sèrie Mignonkonzerte, projectes que busquen portar la recerca sobre la pràctica històrica de la interpretació directament a la pràctica artística. Ha comissariat conjuntament l'exposició «Magic Piano» sobre la reproducció de pianos al Museum für Musikautomaten de Seewen (Suïssa).

Pedagogies, epistemologies, in(ter)/trans/disciplines

Christian Andrea Bevilacqua

Sbandas com a espai de (des)aprenentatge: una investigació narrativa sobre les històries de vida de dones músiques al sud d'Itàlia

Aquesta contribució presenta un estudi qualitatiu amb un enfocament metodològic-narratiu destinat a investigar la dimensió experiencial de les dones músiques involucrades en pràctiques musicals col·lectives no institucionals, situant en el seu centre la intersecció entre gènere, música i marginalitat. La recerca es va dur a terme mitjançant entrevistes narratives en profunditat i històries de vida amb aproximadament deu músiques participants a Sbandas, l'únic taller de banda de música íntegrament femení establert a Copertino (Lecce, Itàlia), dins del context sociocultural del sud d'Itàlia, una regió històricament marcada per una presència gairebé exclusivament masculina en les tradicions de les bandes.

El marc metodològic, el valor epistemològic del qual ja s'ha comprovat en estudis previs específics del camp (Cape i Nichols, 2011; Raganato, 2020; Moore, 2022), se situa dins de la investigació narrativa i els enfocaments biogràfics-autobiogràfics. Les narratives s'entenen, doncs, com a dispositius epistèmics capaços de produir coneixement situat i revelar processos de construcció d'identitat. Les entrevistes es van analitzar a través d'una lent temàtica i interpretativa, amb especial atenció a la posicionalitat dels participants i a les experiències viscudes relacionades amb l'accés a la pràctica musical, les trajectòries d'aprenentatge informal, les experiències d'exclusió per raó de gènere i les formes d'autolegitimació desenvolupades per les entrevistades.

A l'anàlisi es destaca com la procedència geogràfica –el sud d'Itàlia– constitueix un factor addicional de marginalitat que s'interseca amb les dinàmiques de gènere i reforça les desigualtats simbòliques, educatives i estructurals en l'accés a circuits musicals legítims. En diàleg amb el tema «Aprentatge/Desaprenentatge», les històries de vida revelen processos de desaprenentatge de models musicals i socials internalitzats, juntament amb la construcció de pràctiques alternatives basades en la cooperació, l'horitzontalitat i la centralitat de l'experiència compartida.

Des d'aquesta perspectiva, Sbandas emergeix com un espai pedagògic i sonor d'experimentació situada, en què la música, el gènere i el territori esdevenen llocs de negociació crítica, oferint una contribució metodològica significativa als estudis de gènere, la musicologia i la recerca sobre pràctiques musicals marginals.

Referències:

Cape, J., i Nichols, J. (2011). Històries captivadores: Construint narratives de dones membres de bandes militars. Sondatges narratius: una antologia de la indagació narrativa en l'educació musical (pàg. 23-35). Dordrecht: Springer Països Baixos.
Moore, D. L. (2022). La mestra de la xocolata: una investigació narrativa sobre les experiències viscudes de directores de bandes negres. Universitat Estatal de Florida.
Raganato, E. (2020). El fenomen de les bandes de música a Itàlia. Un breu estudi sociohistòric i el seu efecte en l'educació musical popular. Revista d'Arts Liberals i Humanitats, 1(11), 1-21.

Christian Bevilacqua és musicòleg, multiinstrumentista i conferenciant. Va estudiar trombó clàssic i de jazz als conservatoris de Lecce i Monopoli, i va continuar la seva formació a la Musik und Kunst Privatuniversität der Stadt Wien (MUK) i a l'École des Musiques Actuelles (EDIM) de París.

És autor de publicacions acadèmiques i populars sobre la història de les músiques afroamericanes, l'educació musical i la pràctica interpretativa del trombó. Actualment és candidat a doctor al Conservatori «Tito Schipa» de Lecce amb un projecte de recerca titulat Civilització musical del sud d'Itàlia, i és professor d'història de la música i etnomusicologia a la Universitat de Salento.

Els seus interessos de recerca se centren en les bande da giro i les bandes de carrer, amb especial atenció als repertoris i processos de transformació sociomusical contemporània.

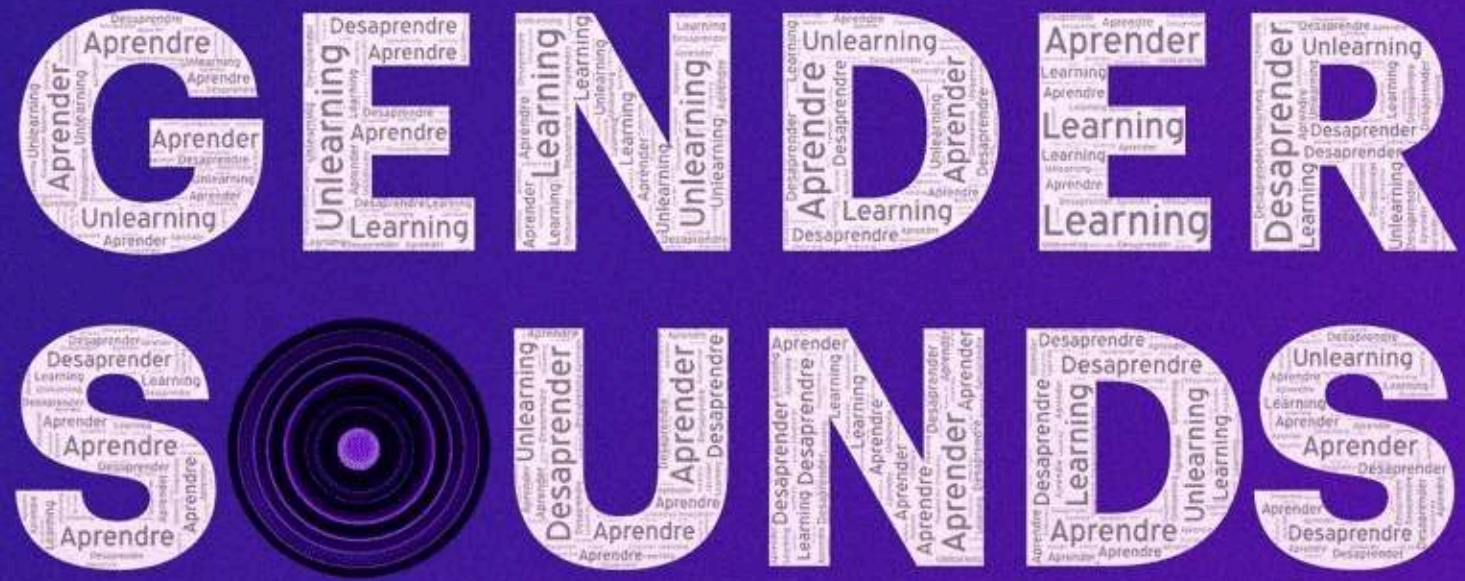
Alícia Rodríguez Campi

Dansa queer. La queerització com a força desestabilitzadora

A l'escena contemporània del cos i del moviment podem observar, cada vegada amb més força, el que proposo anomenar una "queerització de la dansa". Es tracta de pràctiques performatives en què cossos, moviments, identitats, músiques, tècniques i vestuaris es combinen seguint lògiques altres, desplaçant i descentralitzant el concepte mateix de "dansa", tot i que sovint continuïn inscrites en programacions d'arts del moviment i de la dansa.

Aquestes propostes no només amplien els límits disciplinaris, sinó que operen com a exercicis queer del cos en escena, que impliquen necessàriament un re-questionament dels seus elements constitutius: què pot un cos?, què pot un moviment?, què pot una identitat quan es posa en joc performativament? En aquest context, el concepte de queer es resignifica a través de l'experimentació, de vegades fins i tot des de registres grotescos, excessius o lúdics, que desestabilitzen normes estètiques, corporals i identitàries.

La ponència es pregunta pel sentit, l'origen i les operacions d'aquestes pràctiques: com es construeix allò queer en aquests cossos?, com s'hi manifesta i com ressona?, quines formes de relació, fricció o desplaçament generen amb el públic? Especial atenció es posarà en el rol indissociable del so i de la música en aquesta descentralització juganera de les identitats: el so com a força que travessa el cos, que el desborda, que el desordena i que participa activament en la producció de subjectivitats queer a escena.

Finalment, la reflexió s'articularà des de l'experiència pròpia com a investigadora, docent i professional de les arts escèniques, situant la ponència en un espai entre pensament crític, pràctica performativa i escolta del cos com a lloc de ressonància política i sensible.

Professional de les arts escèniques, doctora cum laude en filosofia, investigadora i docent en estudis culturals, performance i teoria crítica. El seu treball se situa a la intersecció entre pensament, cos i pràctiques performatives contemporànies, amb una atenció especial als enfocaments crítics i interdisciplinaris.

Arnau Horta Sellarès

Acustemologia de la desorientació: escolta difractiva i acústica queer

A partir de les nocions d'escolta difractiva i d'acústica queer, aquesta ponència pretén assenyalar que, lluny de ser una pertorbació estètica i/o cognitiva, la desorientació sonora pot contribuir a un procés de (des)aprenentatge de l'escolta i a l'enriquiment de l'experiència i el coneixement acustemològic. Prenent les nocions de difracció (Donna Haraway) i fenomenologia queer (Sarah Ahmed) com a fil conductor, es pretén defensar una escolta crítica, situada i difractiva capaç de posar ènfasi en la diferència i la interacció per sobre de la reflexió i la uniformitat. Aquesta modalitat d'escolta ens permetria escoltar a través de diferents tipus de mitjans, materialitats i registres simbòlics i a avaluar com el nostre ser-en-relació amb tot allò que ens envolta està mutant a escala planetària. Aquesta línia de recerca vol atendre també a totes aquelles vocalitats més-que-humanes que ens parlen des de més enllà dels límits estrictes d'una escolta antropocèntrica. (Des)aprendre a escoltar i a (res)sonar amb aquestes veus pot ajudar-nos a reconsiderar com ens relacionem amb el nostre entorn material i com escoltem des dels àmbits de la creació i la recerca. Per dir-ho amb les paraules que Josephine Berry fa servir al seu llibre Planetary Realism, aprendre a escoltar des de la desorientació ens permetria posar en valor el complex i canviant entramat de "proposivitats humanes i no humanes" que actualment es posen de manifest en pràcticament tots els àmbits de la nostra realitat material, política i afectiva.

Arnau Horta és doctor en Filosofia per la UAB i desenvolupa la seva activitat en els àmbits del comissariat, la docència, la crítica cultural i la investigació artística. S'ocupa principalment de l'anàlisi del so i de l'escolta tant en la seva dimensió fenomenològica com política.

Pop

Paula Acevedo Compañ i Ana María Rusanu

The eras paper. Una aproximació a l'ús musical del concepte «era» des d'una perspectiva de gènere

En els darrers anys, el concepte «era» ha conquerit el vocabulari popular de les noves generacions. Això s'ha vist reflectit en el seu ús a les xarxes socials, a través de la frase: «Estic en la meua era X». D'aquesta manera, els usuaris es defineixen en una fase vital associada a aspectes concrets amb els quals s'identifiquen en aquell moment. Igualment, a nivell musical, aquest concepte va ser recollit per Taylor Swift per donar nom a la seva última gira internacional, The Eras Tour (2023), amb la intenció de diferenciar una nova època en la seva carrera musical.

Des dels estudis de música popular, aquesta qüestió ha estat abordada anteriorment per Teresa Fraile (2025), per demostrar l'agència de les artistes Aitana i Zahara relacionada amb els canvis («eres») de les seves trajectòries musicals. Aquesta ponència pretén aproximar-se al concepte «era» com a marc discursiu que estructura la producció artística a les carreres professionals de dones músiques. Per fer-ho, s'utilitza la noció de «persona musical» proposada per Auslander (2021), entesa com una forma de construcció de la identitat artística. D'aquesta manera, aquestes construccions reiterades de diferents identitats, a través de les diferents «eres», denoten una instrumentalització estratègica de la identitat mateixa.

Per tant, s'aprofundirà en el cas d'Aitana per fer un estudi sobre com el concepte d'«era» és una estratègia per ordenar la producció i el discurs narratiu de les artistes, en el marc de la indústria cultural. A més, des d'una perspectiva de gènere, també s'examinarà si l'aplicació del concepte «era» s'estén a les trajectòries d'artistes masculins.

Referències:

Auslander, P. (2021). «Musical Personae» a In Concert. Performing Musical Persona, University of Michigan Press, pàg. 87-128.
Casagrande Dal Bello, L., de Lima Dassoler, M. J. i Vieira Alves, G. (2024). ANALYSIS OF THE INTERSECTION BETWEEN COSTUMES AND MUSIC IN TAYLOR SWIFT'S TEN ERA: A CORRELATION STUDY. Revista E-TECH: Tecnologias Para Competitividade Industrial - ISSN - 1983-1838, 17(1).
<https://doi.org/10.18624/etech.v17i1.1334>
Frare, T. (2025). Eres, metamorfosis i viratges artístics: la construcció audiovisual d'Aitana i Zahara. [Comunicació individual]. SIBE 2025: Música i conflicte social. Paradigmes, enfocaments i reptes de l'etnomusicologia contemporània.
Preciado, P. B. (2020). Jo sóc el monstre que us parla. Espanya: Nous quaderns anagrama.

Graduades en Musicologia per l'ESMUC, actualment cursen un Màster de Gestió Cultural a la Universitat de Barcelona. Anteriorment, han realitzat pràctiques acadèmiques en activitats de divulgació musical al Palau de les Arts de València. Així mateix, durant el curs 2023/2024 van estar de pràctiques a l'àrea de Col·lecció i al departament de Projectes i programació del Museu de la Música de Barcelona.

Luígia Parlati

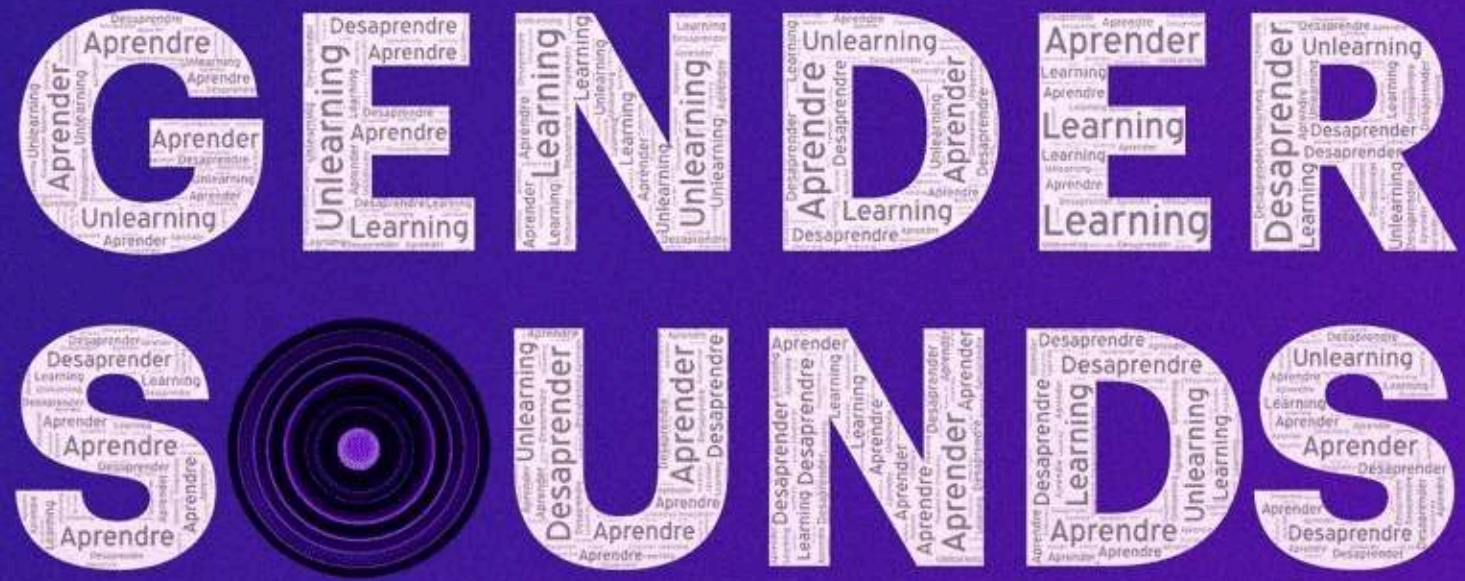
Performances poètiques i paraules indisciplinades: slam, gènere i sabers interrogant maneres d'aprendre

Aquesta comunicació analitza les relacions entre slam, gènere i aprenentatge, tot interrogant tant els dispositius explícits de transmissió com les formes de no-aprenentatge o antiaprenentatge que travessen aquesta pràctica. Situat a la intersecció entre oralitat poètica, performance escènica i intervenció socioeducativa, l'slam s'utilitza sovint com a eina pedagògica en contextos escolars, associatius o de mediació cultural. En aquests marcs es presenta com a motor d'aprenentatge lingüístic, literari, ciutadà o identitari sovint vinculat a objectius d'empoderament, particularment en el context francès.

Tot i això, aquesta institucionalització parcial de l'slam genera tensions, especialment des d'una perspectiva de gènere. D'una banda, pot constituir un espai de presa de paraula per a dones i persones minoritzades per raó de gènere, afavorint l'experimentació de formes alternatives de subjectivació i la producció de sabers situats, experiencials i corporals. De l'altra, els dispositius pedagògics que emmarquen aquestes pràctiques poden reproduir assignacions de gènere, com ara la valorització de l'expressió íntima o emocional per a certes veus o la deslegitimació de formes de ràbia i conflictivitat considerades inadequades.

A partir de l'anàlisi de les pràctiques i discursos de les slameuses Lisette Lombé i Tata Milouda, la comunicació mostra com l'slam funciona simultàniament com a espai d'emancipació i com a lloc de fricció amb normes pedagògiques i estètiques dominants. En tots dos casos, la presa de paraula es construeix des de posicions situades, marcades pel gènere, la racialització i l'experiència migratòria, que desafien expectatives institucionals sobre allò que cal aprendre i com expressar-se.

Basada en una investigació etnogràfica en tallers d'slam i escenes obertes, la comunicació examina els aprenentatges visibles i invisibles que emergeixen en aquests contextos, així com les formes de rebuig, desviament o resistència davant les normes escolars i artístiques. El concepte de no-aprenentatge es proposa, així, com a estratègia activa de distanciament respecte a lògiques avaluatives, normatives i disciplinàries.

EDICIÓ 2026

APRENDRE / DESAPRENDRE

26-27 / 3 / 2026

ESMUC · Sala d'Orquestra

Investigadora en antropologia cultural i gestora de projectes culturals, doctora per l'EHESS (París) i diplomada en mediació i producció en arts contemporànies (Université de Lille). El seu treball se centra en l'etnomusicologia, tot observant performances i pràctiques orals contemporànies, amb especial atenció a les relacions entre participació artística i societat.

Vignesh Melwani

Cantar la ploma: l'estil i la tècnica vocal com a camps de la performativitat de gènere

Conferència basada en la investigació de la seva tesis final del Conservatori del Liceu (2023), és una primera aproximació a les formes en què l'espectre del gènere afecta a la veu cantada, especialment en la música popular i moderna occidentals. A falta de bibliografia exclusiva sobre el tema, s'intenta crear un punt de partida teòric des del qual tenir eines per a desgranar el binarisme de gènere en l'ús de totes les possibilitats de la veu cantada i per a reconèixer els límits socials d'aquest instrument musical. Desgranant el gènere com a constructe social, en base als estudis de gènere, repassant el funcionament i la fisonomia de la veu en tot l'espectre sexe-gènere, recalcant la vinculació veu i identitat i després observant les diferències del gènere en la veu parlada, parla del cant i el gènere. Partint d'autors que parlen de la connexió que la veu de pit i la veu de cap tenen amb cada gènere, les connotacions de virilitat i vulnerabilitat que representen aquestes i altres vectors de la veu com l'articulació, els factors que porten o no a sortir dels límits del gènere en la veu com a elecció estètica, i tractant les veus que no entren en l'espectre binari del gènere. Havent analitzat cançons diverses de la música jazz, moderna i popular anglosaxones i locals, es constaten i contrasten les aportacions dels autors citats, però també s'originen noves qüestions. Una de les principals conclusions, però, és que, igual que en el moviment corporal, la performativitat i l'identitat de l'espectre masculí té més delimitacions en l'ús de l'instrument vocal, cosa que, com a autor, vinculo a la noció de la ploma: no com un afegit, sinó com a un corsé que delimita l'ús - de l'espai (en allò corporal) o el cos (en la veu cantada).

Cantant i investigador cultural, graduat en el Grau Superior Música de Cant Jazz i Modern (Conservatori del Liceu) i en Humanitats (UPF). Ha treballat diferents perspectives de la música en diferents projectes, donada la seva formació interdisciplinària i experiència en perspectiva interseccional.

Gloria Francesca Pittalis

Unlearning the Lineup: transformacions post #MeToo als festivals musicals espanyols

Aquest treball aborda la qüestió de la bretxa de gènere als principals festivals musicals d'Espanya, tot analitzant com les lògiques històriques de programació han limitat la presència femenina als cartells i com, en els darrers anys, aquest model ha estat progressivament qüestionat. Els festivals s'entenen com a espais on es configuren jerarquies sonores i artístiques i on es consoliden criteris estètics que influeixen en quines presències es consideren legítimes dins de l'escena musical contemporània. En els anys posteriors al #MeToo de 2017, la disparitat de gènere als festivals s'ha tornat més visible al debat públic i ha generat respostes divergents: alguns esdeveniments han mantingut estructures curatorials pràcticament inalterades, mentre que d'altres han començat a revisar els seus criteris de programació. Aquests darrers han donat lloc a un procés, amb aspiració col·lectiva, d'aprenentatge i desaprenentatge. D'una banda, s'han après i s'han assumit noves formes d'escolta i reconeixement; de l'altra, s'ha intentat desaprendre i qüestionar criteris que, durant dècades, van definir què es considerava programable als grans esdeveniments musicals. Dins d'aquesta dinàmica s'observa una distinció clara entre els festivals centrats en l'estètica rock, més tradicionalistes i sovint vinculats a valors com autenticitat, tecnicitat i masculinitat, i aquells de programació mixta o més propers a la cultura pop, que mostren una obertura més gran cap a la fluïdesa identitària, la performativitat corporal i la visibilització d'artistes i comunitats queer.

En aquest context, el Primavera Sound destaca com un cas emblemàtic de discontinuïtat: des de l'edició The New Normal (2019) fins al gir del 2025, amb tres dones com a caps de cartell (Charli xcx, Sabrina Carpenter i Chappell Roan), el festival ha integrat de manera estable la paritat de gènere com a principi curatorial. Aquest recorregut no només redefineix allò que es programa, sinó que transforma les formes d'escolta del públic i la manera com el mainstream atorga valor i visibilitat. En aquest sentit, els festivals es converteixen en un observatori privilegiat de les transformacions culturals contemporànies, revelant com les pràctiques curatorials poden anticipar, reflectir o resistir els canvis que travessen la societat.

Graduada en Scienze dei Beni Culturali (Università degli Studi di Sassari), màster en Història de l'Art i Cultura Visual (Universitat de València), màster en Event Management (Università degli Studi Niccolò Cusano, Roma). Actualment doctoranda en Gender Studies in Popular Music (Departament d'Història de l'Art i Musicologia, Universitat Autònoma de Barcelona).

Concert de cloenda

Rocco Papia

CANTS DE MASCULINITATS | (Micro)suite en/de transformació

Cants de masculinitats és una performance per a veu, guitarra i electrònica que explora els processos de transformació de la identitat masculina contemporània a partir de l'experiència adquirida en projectes previs com Sons del Canvi Climatic, on es va experimentar el desaprenentatge com a metodologia aplicada a la relació so/imatge. En aquesta proposta, el desaprenentatge constitueix una metodologia fonamentadora del projecte, essencial per desconstruir lògiques i marcs preestablerts i per reformular, resignificar i reconstruir noves formes de masculinitat.

L'obra s'inscriu en un camí personal d'autoconsciència i transformació i dialoga amb estudis sobre masculinitats, així com amb literatura i cançó d'autor que qüestionen els models patriarcal de control emocional, violència simbòlica i separació entre cos i afecte. La performance es configura com un espai de reflexió, on el públic és convidat a escoltar, interpretar i experimentar la multiplicitat emocional que travessa la masculinitat. La peça és una suite de cançons i textos recitats, estructurada en moviments: presa de consciència del model tradicional, crisi i ferida, i obertura cap a formes més sensibles, responsables i relacionals de ser home avui. Els textos, cantats i recitats, seran en diverses llengües: català, castellà i anglès. La veu, processada en bucle, crea una polifonia emocional, mentre que, seguint l'estil ja consolidat en les performances de Rocco Papia, la guitarra es mou en el terreny de la improvisació temàtica i melòdica, dialogant amb les capes vocals i desenvolupant línies obertes que accentuen el caràcter viu i processual de la peça.

Durant la performance es llegeixen fragments d'obres i antologies com "Masculinity: An Anthology of Modern Voices", "La voluntat de canviar – Homes, masculinitat i amor" de bell hooks, "Masculinidades y Feminismo" de Jikin Carballo, poesia d'Enric Casasses i altres recollides en diverses antologies. Escènica, la performance és essencial i concentrada: un sol intèrpret, una veu processada i una guitarra. Cants de masculinitats és una performance en transformació contínua, on música i paraula esdevenen eines de reflexió, crítica i contribució a la possible desconstrucció i reconstrucció de les masculinitats contemporànies.

Rocco Papia és un artista polifacètic: a més de ser compositor i músic que ha col·laborat amb artistes internacionals, és creador de tallers educatius i impulsor de projectes innovadors en els àmbits de l'art, la música, la cultura i la divulgació ecològica. Rocco és el fundador de l'Orquestra ReuSònica Trio i director de l'ISRAW - International Sound Reuse ArtWorkshop.
www.roccopapia.com

MECONIO PÈLICOST

En aquest concert, Meconio presentarà les cançons del seu últim àlbum, PÈLICOST, un títol que combina pèl i cos i que, alhora, ret homenatge a Pèlicot com a símbol d'una fita important en la lluita contra la violència sexual i de gènere. El directe parteix d'aquest univers i el trasllada a l'escenari amb la força que defineix el duet: ritmes trencats, guitarres rabioses, veus esquinçades i una manera de tocar que converteix el malestar en presència, crit i energia compartida.

Les seves cançons transformen els malestars quotidians, les violències i les discriminacions de gènere en soroll, tensió i alliberament. Més que buscar la perfecció formal, Meconio aposta per una posada en escena intensa i directa, on el buit, la ruptura i la incomoditat també formen part del seu llenguatge musical. Aquest concert és una invitació a habitar un espai sonor i polític on la ràbia, l'humor, la fragilitat i la dissidència conviuen. Una proposta que sacseja, incomoda i alhora connecta amb allò més visceral.

Meconio és un duet de puny tort format per Dèlia Español (guitarra i brams) i Letícia Rodríguez (bateria i veus). Fa deu anys que toquen, creen i experimenten entre la música i altres llenguatges escènics. Han actuat en múltiples espais de Catalunya, l'Estat i diversos països europeus, mantenint sempre una mirada crítica, feminista i radicalment pròpia.